

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa P. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w W.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 16 marca 2018 r., sygn. akt VI ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 16 marca 2018 r. powód P. M. oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tj. z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, które sprowadza się – zdaniem powoda - do pytań, „czy przepisy art. 23 w zw. z art. 24 k.c. nie mają zastosowania w zakresie obowiązków służbowych organów państwa, a pracownicy tych organów podlegają wyłączeniu z ich zastosowania i mogą dowolnie formułować treść dokumentów urzędowych i nie ponosić żadnych prawnych konsekwencji, nawet jeżeli te sformułowania są wyrazem ich subiektywnej oceny stanu rzeczy, niepopartego żadnymi dowodami w postaci orzeczeń, decyzji itp.? Jeżeli tak- to z jakich przepisów to wyłączenie wynika. Jeżeli nie – to jaki jest zakres swobodnej oceny treści dokumentów urzędowych dokonanej przez Sąd i kiedy ocena taka przekracza dozwoloną prawem granicę.”

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić

w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie SN z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego - z odwołaniem się do dorobku orzecznictwa sądów oraz nauki prawa - że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie i nauce, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Tych cech nie można przypisać przedstawionemu we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zagadnieniu dotyczącemu stosowania art. 23 w zw. z art. 24 k.c. Sama konstrukcja zagadnienia prawnego oraz jego uzasadnienie wskazują, że skarżący podejmuje jedynie polemikę z oceną prawną Sądu drugiej instancji w kwestii oceny bezzasadności zgłoszonego żądania z uwagi na przyjęcie, iż działanie pozwanego nie miało charakteru bezprawnego – co warunkuje odpowiedzialność na podstawie art. 24 k.c. – gdyż było podejmowane na podstawie kompetencji wynikającej z przepisów prawa oraz w ramach obowiązujących procedur. Należy podkreślić, że z art. 68 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.) wynikał obowiązek pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz wypłacania tych świadczeń oraz kontroli wykonywania przez płatników składek i przez ubezpieczonych obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że zawarcie umowy o pracę nie przesądza o objęciu ubezpieczeniem społecznym. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma prawo kwestionować w ramach obowiązujących procedur prawnych (w postępowaniu administracyjnym oraz sądowym), o ile zachodzą do tego uzasadnione przesłanki, uprawnienie do otrzymania albo wysokości świadczeń z ubezpieczenia społecznego (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05, OSNP 2005,

nr 21, poz. 338, wyroki z dnia 22 kwietnia 2008 r., II UK 210/09, nie publ., z dnia 24 lutego 2010 r., II UK 204/09, nie publ. oraz z dnia 21 listopada 2011 r., II UK 69/11, M.P.Pr. 2012, nr 2, poz. 58). Zagadnienie prawne zostało także oparte na założeniach pomijających ustalenia faktyczne Sądów *meriti*, które zgodnie przyjęły, że postępowanie wszczęte przez pozwanego nie zostało zainicjowane bez jakiegokolwiek podstawy, lecz w celu weryfikacji uzasadnionych wątpliwości szczegółowo wskazanych przez Sąd drugiej instancji na str. 11-12 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Taka konstrukcja zagadnienia prawnego oznacza, że nie jest ono w ogóle przydatne dla rozstrzygnięcia o zasadności wniesionej skargi kasacyjnej.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego, na wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99, 391 § 1 i 398²¹ k.p.c., ustalając ich wysokość na podstawie § 15 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 8 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

a

aj